

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 20/2013 vp

Valtioneuvoston kirjelmä yhteisen maatalous- politiikan uudistamista koskevista komission ehdotuksista

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 21 päivänä toukokuuta 2013 lähettänyt jatkokirjelmän 5. MMM 20.05.2013 asiassa yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista koskevista komission ehdotuksista U 69/2011 vp maa- ja metsätalousvaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maatalousneuvos Kari Valonen, maa- ja metsätalousministeriö
- yksikön johtaja Vesa Perätalo, Maaseutuvirasto

- johtaja Minna-Mari Kaila, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- ympäristöministeriö
- MTT Taloustutkimus
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnot MmVL 4/2013 vp, MmVL 30/2012 vp ja MmVL 19/2012 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus

EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevien lainsäädäntöehdotusten käsittelytilanne

Komissio julkaisi EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistamista koskevat lainsäädäntöehdotuksensa 12.10.2011.

Uudistuksen tärkeimmät auki olevat neuvottelukysymykset ovat:

- Siirtyminen kohti alueellista tasatukea jäsenvaltioissa
- Viherryttämistuen säännöt

- Tuotantosidonnaisia tukia koskevat säännöt

- Sokerikiintiöiden jatkoajan pituus
- Maatalouden viitehintojen päivittäminen
- LFA-aluejakoa koskevan uudistuksen sisältö ja aikataulu

- Yksinkertaistaminen (tukimalli, uudet tukimuodot, viherryttäminen, maaseudun kehittämisohjelmien laadinta, valvonta jne.)

- Maatalouden kilpailusäännöt, erityisesti tuottajaorganisaatioiden hyväksyminen ja toimintamahdollisuudet.

Eurooppa-neuvosto pääsi kokouksessaan 7.—8.2.2013 ratkaisuun monivuotisista rahoituskehysistä kaudelle 2014—2020. Ratkaisu luo pohjan myös yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen sisältökysymyksissä etenemiselle.

Euroopan parlamentti äänesti kannastaan lainsäädäntöehdotuksiin 11.—14.3.2013 pitämässään täysistunnossa.

Neuvosto muodosti oman yhteisen kantansa maaliskuun maatalous- ja kalastusneuvostossa 18.—19.3.2013, jonka jälkeen on aloitettu viralliset trilogineuvottelut kompromissista Euroopan parlamentin ja komission kanssa. Irlannin tavoitteena on saavuttaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta poliittinen yhteisymmärrys kesäkuun neuvostossa 24.—25.6.2013.

Trilogineuvotteluja on käyty tiiviissä tahdissa 2—3 neuvottelukertaa viikossa. Neuvotteluisa on aluksi sovittu sellaisista teknisistä asioista, joista toimielinten kannat ovat lähellä toisiaan, ja samalla kartoitettu mahdollisia ongelmakohtia, joissa kannoista pitää vielä neuvotella tarkemmin.

Neuvoston yhteisen kannan pääasiallinen sisältö ja sen suhde komission ja Euroopan parlamentin kantoihin

Tasatuki ja tukioikeudet

Kaikissa jäsenmaissa siirryttäisiin asteittain kohti kansallista tai alueellista tasatukea. Tukioikeudet muodostettaisiin uudelleen vuoden 2014 tilanteen mukaan. Niissä jäsenmaissa, joissa on jo aiemmin otettu käyttöön alueellinen tukimalli (mm. Suomi), voitaisiin kuitenkin päättää säilyttää vanhat tukioikeudet. Uudet jäsenmaat voisivat halutessaan jatkaa yksinkertaistulla aluetukimallilla vuoteen 2020 saakka.

Viherryttämistuki

Viljelijöiden olisi noudatettava tukikelpoisilla hehtaareillaan komission esittämää kolmea viherryttämistointia:

— viljelyn monipuolistaminen (neuvoston kannan mukaan vaatimukset porrastettaisiin tilakoon perusteella; poikkeusmahdollisuuksia tie-

tyt vaatimukset täyttävälle alueille ja viljelijöille),

— pysyvän nurmen säilyttäminen viljelijätasolla; poikkeusmahdollisuuksia jäsenmaille ja alueille,

— ekologinen ala (5 %, joka nousisi mahdollisesti 7 prosenttiin vuonna 2018), poikkeusmahdollisuuksia tietyt vaatimukset täyttävälle alueelle ja viljelijöille.

Viherryttämiskaavat voitaisiin neuvoston yleisnäkemyksen mukaan jäsenmaan niin päättäessä kattaa sellaisilla vastaavilla toimilla, jotka tuottavat yhtäläisen tai korkeamman hyödyn ilmastolle ja ympäristölle joko maaseudun kehittämisasetuksen ympäristökorvausten kautta tai kansallisten tai alueellisten ympäristösertifiointiohjelmien kautta (= ns. viherryttämistoimien ekvivalenssi). Komissio hyväksyisi vastaavuuden.

Tulevalla ohjelmakaudella ympäristökorvausjärjestelmän perustason tulisi komission ehdotuksen mukaan sisältää täydentävät ehdot, viherryttämistuen ehdot sekä ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset. Ympäristökorvausta voitaisiin maksaa tämän perustason yli menevistä toimista. Euroopan parlamentti kannattaa tällaista kaksinkertaisen maksun estämistä, mutta neuvoston yleisnäkemykseen sisältyy kaksinkertaisen maksun mahdollisuus.

Tiloilla, jotka sijaitsevat 62. leveyspiirin pohjoispuolella tai läheisillä alueilla ja joilla on peltoa yli 10 hehtaaria, peltoalalla olisi oltava vähintään kaksi kasvia (perussääntö: yli 30 hehtaarin tiloilla olisi oltava kolme kasvia). Myös metsäisille alueille tulisi poikkeus ekologisen alan vaatimukseen.

Euroopan parlamentti on pitkälti samoilla linjoilla neuvoston kanssa muissa kohdissa, paitsi ekvivalenssin mahdollisuudessa ja tietyissä jäsenmaille, alueille ja viljelijöille annettavissa poikkeusmahdollisuuksissa. Komissio pitää neuvoston ja Euroopan parlamentin linjaa liian heikkona kokonaisuutena.

Tuotantosidonnaiset tuet

Komission esityksen mukaan jäsenmaat voisivat edelleen vapaaehtoisesti maksaa tuotantosi-

donnaisia tukia tietyille maatalouden muodoille nykyisen tuotantomäärän säilyttämiseksi. Tuotantosidonnaisia tukia Suomessa vuosina 2010—2013 saavat tuotantomuodot (maidon-, naudanlihan- ja lampaanlihantuotanto, valkuais- ja öljykasvit sekä tärkkelysperuna) voisivat kuulua jatkossakin tuen piiriin. Näiden lisäksi tukea voitaisiin kohdentaa muun muassa soke-rijuurikkaalle, hedelmille ja vihanneksille, viljoille sekä kuitupellavalle ja -hampulle. Näille aloille ei tällä hetkellä myönnetä tuotantosidonnaista tukea Suomessa. Komission kannan mukaan tuen määrä olisi lähtökohtaisesti 5 prosenttia tai poikkeustapauksissa enintään 10 prosenttia tai yli 10 prosenttia.

Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan tuen määrä voisi olla pääsääntöisesti enintään 7 prosenttia tai poikkeuksellisesti enintään 12 prosenttia jäsenmaan suorien tukien kansallisesta enimmäismäärästä. Komission suostumuksella mahdollista olisi myös yli 12 prosentin taso, mikäli jäsenmaa on vuosien 2010—2013 aikana vähintään yhtenä vuonna myöntänyt tuotantosidonnaisia tukia yli 10 prosenttia. Tämä prosenttiraja ylittyy Suomessa vuonna 2013, joten yli 12 prosentin raja olisi Suomessa mahdollinen.

Euroopan parlamentin kanta on, että tuen yleinen määrä voisi olla enintään 15 prosenttia kansallisesta suorien tukien enimmäismäärästä. Jos suoran tuen kansallisesta enimmäismäärästä vähintään 3 prosenttia käytettäisiin valkuaiskasveille, voisi tukiprosentti olla enintään 18. Parlamentin kantaan sisältyy myös mahdollisuus myöntää kansallista lisätukea emolehmätuotannolle. Tätä neuvosto ei näyttäisi kannattavan.

Euroopan parlamentti ehdottaa, että tukeen oikeutettuja olisivat kaikki maataloustuotteet. Komissio ei kuitenkaan halua laajentaa liikaa nykyistä järjestelmää. Tämä näyttäisi olevan myös neuvoston kanta. Kanta perustuu WTO:n sääntöjen linjauksiin. Lisäksi tuotelistan laajentaminen tarkoittaisi taaksepäin menoa vuosikymmenen CAP-kehityksessä. Näkemys on, että esimerkiksi sika- ja siipikarjalle maksettavasta tuesta hyötyisi enemmän teollisuus kuin viljelijä.

Tuotantosidonnaisten tukien laajuus, määrä ja erityisjärjestelyt valkuaiskasveille ja emolehmätuotannolle ovat poliittisia aiheita, joten näiden osalta trilogineuvottelut jatkuvat.

Aktiiviviljelijä

Tukien maksua voitaisiin rajoittaa sellaiselle viljelijälle, jonka ei katsota harjoittavan aktiivista maataloustoimintaa. Aktiiviviljelijän määritelmä voitaisiin määritellä jäsenmaan tasolla joustavasti ottaen huomioon asetuksen antamat puitteet.

Euroopan parlamentti ja komissio haluaisivat ns. negatiivilistan (sellaiset yritykset, joiden ei katsota lähtökohtaisesti harjoittavan pääasiallisesti maataloustuotantoa) laadinnan pakolliseksi, neuvosto vapaaehtoiseksi.

Nuoret viljelijät ja pienet tilat

Nuorten viljelijöiden ja pienten tilojen tukijärjestelmät olisivat neuvoston yleisnäkemyksen mukaan vapaaehtoisia.

Euroopan parlamentti ja komissio haluaisivat nuorten viljelijöiden tuesta jäsenmaille pakollisesti sovellettavan. Pienten tilojen osalta Euroopan parlamentti esittää järjestelmää jäsenmaille vapaaehtoiseksi, kun taas komissio haluaisi sen edelleen olevan pakollinen.

Lisätuki ensimmäisille hehtaareille

Euroopan parlamentti on ehdottanut uutta jäsenmaille vapaaehtoista lisätukea viljelijöiden ensimmäisille hehtaareille enintään 50 hehtaariin asti.

Neuvosto on samaa mieltä muutoin, mutta se esittää rajaksi 30 hehtaaria. Komissiokin voi hyväksyä ehdotuksen ensimmäisille hehtaareille maksettavasta lisätuesta.

Sokerikiintiöt

Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan sokerikiintiöitä jatkettaisiin kahdella vuodella, vuoteen 2017 asti.

Euroopan parlamentti haluaa jatkoa vuoteen 2020 saakka, komission kanta on edelleen päättää kiintiöjärjestelmä vuoteen 2015.

Tuottajaorganisaatiot

Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan tuottajaorganisaatioiden, niiden liittojen ja toimialaorganisaatioiden hyväksyminen olisi pääsääntöisesti vapaaehtoista jäsenvaltioille. Hyväksyminen säilyisi pakollisena niillä sektoreilla, joilla se nykyin on säädetty pakolliseksi.

EP ja komissio haluavat pakollista hyväksymistä.

LFA-uudistus

LFA-alueiden aluejaon uudistus toteutettaisiin komission esittämien biofyysisten kriteerien pohjalta (mm. kylmä ilmasto). Raja-arvon ylittävää aluetta tulisi olla vähintään 60 % kunnan maatalousmaasta. Hienosäätö olisi pakollista.

Euroopan parlamentti esittää päätöksen lykäämistä, komissio on neuvoston linjoilla.

Täydentävät ehdot

Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus GAEC 7 ("Kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden suojelu ml. ensimmäisen kynnon kieltö") poistettaisiin.

Euroopan parlamentti on samaa mieltä. Komission lopullinen kanta asiaan on tässä vaiheessa vielä auki.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti poistaisivat komission ehdotuksen lisätä vesipuitedirektiivi täydentävien ehtojen soveltamisalaan. Neuvoston mukaan päätös vesipuitedirektiivin sisällyttämisestä täydentäviin ehtoihin tehtäisiin normaalissa lainsäädäntömenettelyssä sen jälkeen, kun direktiivi on toimeenpantu ja viljelijöihin kohdistuvat velvoitteet identifioitu. Komission mukaan direktiivi otettaisiin täydentäviin ehtoihin delegoidulla säädöksellä sen jälkeen, kun viimeinenkin jäsenvaltio on toimeenpannut vesipuitedirektiivin.

Tilaneuvonta

Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan tilaneuvontajärjestelmän tulisi kattaa pakollisena vain täydentäviin ehtoihin, viherryttämiseen ja ympäristökorvauksiin liittyvän neuvonnan. Muiden

asiakokonaisuuksien sisällyttämisen tilaneuvontajärjestelmään tulisi perustua jäsenvaltion määrittämiin asioihin.

Sekä komissio että Euroopan parlamentti esittävät enemmän pakollisia elementtejä.

Maaseudun kehittämisen viljelijätukien ennakko

Komission kannan mukaan ennakkoja (75 %) ei voitaisi maksaa ennen kuin kaikki hallinnollinen ja paikan päällä suoritettu valvonta on saatettu päätökseen. Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan ennakko voitaisiin maksaa hallinnollisen valvonnan loppuun saattamisen jälkeen ja ennen 16.10. Euroopan parlamentin kannan mukaan ennakko voitaisiin maksaa hallinnollisen valvonnan loppuun saattamisen jälkeen, mutta vain komission luvalla ja budjettitilanteen sen salliessa ennen 16.10.

Suorien tukien ennakko

Komission kannan mukaan ennakkoja (50 %) ei voitaisi maksaa ennen kuin kaikki hallinnollinen ja paikan päällä suoritettu valvonta on saatettu päätökseen ja aikaisintaan 16.10. Neuvoston yleisnäkemys vastaa komission kantaa. Euroopan parlamentin kannan mukaan ennakko voitaisiin maksaa hallinnollisen valvonnan loppuun saattamisen jälkeen, mutta vain komission luvalla ja budjettitilanteen sen salliessa ennen 16.10.

Rahoitusoikaisut

Jäsenvaltioilta perittävien määrien eli rahoitusoikaisujen osalta komission kantana on nykyisen menettelyn jatkaminen eli mahdollisuus käyttää aina kiinteämääräisiä prosenttikorjauksia extrapoloitujen ja tukikelvottomiksi todettujen määrien rinnalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston kannan mukaan rahoitusoikaisut perustuvat ensisijaisesti tukikelvottomaksi todettuihin määriin. Kiinteämääräisiä prosenttikorjauksia käytettäisiin vain, jos tukikelvottomia määriä ei voida määrittää tai käyttää extrapolointia oikaisun perusteena.

Eräitä Euroopan parlamentin linjauksia, joita ei ole neuvoston kannassa

Euroopan parlamentti haluaisi päivittää viitehintoja, jotta kustannusten muutokset otettaisiin huomioon markkinatoimenpiteissä ja kriisinhallinnassa. Neuvosto ja komissio eivät pidä ajatusta hyvänä, koska se voisi johtaa korkeampiin budjettikustannuksiin.

Euroopan parlamentti ehdottaa maitokiintiöiden tilalle muita tarjonnanhallintatoimenpiteitä erityisesti kriisitilanteissa. Neuvostossa jäsenmaiden mielipiteet asian osalta ovat hajallaan. Komissio haluaisi tarkastella maitosektorin tulevaisuutta vuoden 2015 jälkeen erillisessä prosessissa vuoden 2014 aikana.

Euroopan parlamentti edellyttää myös maatalouden kilpailusääntöjen tarkistamista. Neuvosto ja komissio ovat nykyisen sääntelyn kannalla.

Neuvoston linjauksia, joita ei ole Euroopan parlamentin eikä komission kannassa

Neuvosto on ottanut Euroopan parlamentin ja komission kannasta poikkeavan kannan siitä kuinka paljon seuraamuksiin liittyvistä asioista säädettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (perusasetus) tasolla ja mikä olisi alempiasteisten säädösten muoto. Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan mm. seuraamusten raja-arvoista eli sovellettavasta korkeimmasta mahdollisesta seuraamusprosentista sekä seuraamuksen soveltamisen alarajasta sekä käytävissä olevista seuraamustyypeistä säädettäisiin perusasetuksessa. Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan alempiasteiset säädökset olisivat täytäntöönpanosäädöksiä, kun taas Euroopan parlamentin ja komission kannan mukaan alempiasteiset säädökset olisivat delegoituja säädöksiä.

Valtioneuvoston kanta

Suomen tarkennettu kanta

Suomi pitää neuvoston yleisnäkemystä hyvänä pohjana Euroopan parlamentin ja komission kanssa käytäviin trilogineuvotteluihin. Suomi pyrkii edesauttamaan ratkaisun aikaansaamista EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevasta

perusasetuksesta Irlannin puheenjohtajakaudella.

Ratkaisuun pääseminen on tärkeää, jotta tulevan yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanoa ja maaseudun kehittämisohjelman hyväksymistä koskevissa prosesseissa päästään eteenpäin.

Suomi on osana kokonaisratkaisua valmis harkitsemaan myös neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission trilogineuvotteluista tulevia neuvoston yleisnäkemyksestä poikkeavia ratkaisuehdotuksia sillä edellytyksellä, että tehtävät ratkaisut eivät ole ristiriidassa Suomen yhteisen maatalouspolitiikan uudistukselle yleisesti asettamien tavoitteiden kanssa eivätkä sanottavasti lisää hallinnollista taakkaa tai kustannuksia julkiselle hallinnolle tai elinkeinolle suhteessa neuvoston yleisnäkemykseen.

Suomelle on erityisen tärkeää saavuttaa hyvä neuvottelutulos seuraavissa asiakokonaisuuksissa, jotka ovat avoinna instituutioiden välisissä trilogineuvotteluissa:

1. Suomelle on tärkeää saavuttaa suorien tukien tuotantosidonnaisten tukien osalta mahdollisimman laaja myöntömahdollisuus. Suomi voi kannattaa neuvoston yleisnäkemyä tuen enimmäismäärästä sekä Euroopan parlamentin kantaa mahdollisuudesta kohdentaa tukea kaikille maataloustuotteille.

2. Perustuen osalta on tärkeää, että tilatuen alueellista mallia noudattavien maiden tulisi voida päättää säilyttää olemassa olevat tukioikeudet ja niiden lisäosat sekä päättää niiden arvon mukauttamisesta. Jäsenmaille tulisi myös antaa laaja päätösvalta myönnettäessä tukioikeuksia perustuen kansallisesta varannosta.

3. Suomi pitää neuvoston yleisnäkemyä hyvänä ja perusteltuna ratkaisuna viherryttämistuelle. Samasta toimenpiteestä ei kuitenkaan pitäisi voida maksaa viherryttämistukea ja ympäristökorvausta. Lopullisen ratkaisun tulisi olla hallinnollisesti ja viljelijöiden kannalta mahdollisimman yksinkertainen ja lähellä neuvoston yleisnäkemyksen linjauksia.

4. Muiden ehdotukseen sisältyvien uusien tukimuotojen osalta Suomi kannattaa jäsenmaille vapaaehtoista soveltamista. Erityisesti pienten tilojen tukijärjestelmän tulisi olla vapaaehtois-

ti sovellettava hallinnollisten kustannusten minimoimiseksi.

5. Neuvoston yleisnäkemykseen sisältyvä mahdollisuus hyödyntää jäsenmaissa käyttämättä jääviä suoria tukia tulisi toteutua, jotta suorien tukien enimmäismäärä saadaan täysimääräisesti hyödynnettyä.

6. Maaseudun kehittämisen viljelijätukien (pinta-alatuet ja eläinpalkkiot) ennakko tulisi voida maksaa tuensaajille sen jälkeen, kun hallinnolliset valvonnat on suoritettu ja ennen 16.10. ilman komissiolta haettavaa lupaa.

7. Sokerikiintiöiden osalta Suomi pitää neuvoston yleisnäkemyistä parempana Euroopan

parlamentin linjausta siitä, että sokerin kiintiöjärjestelmää jatkettaisiin vuoteen 2020 saakka. Samoin perinteisten sokerinpuhdistamojen toimintaedellytykset olisi turvattava.

8. Suomi voi hyväksyä neuvoston yleisnäkemyksen linjauksen epäsuotuisien alueiden aluejaosta ja katsoo, että aluejakouudistus tulisi toteuttaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä. Suomi pitää hyvänä komission ehdotukseen sisältyvää mahdollisuutta epäsuotuisien alueiden tukitason nostamiseen nykyisestä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Uudistuksen käsittelytilanne

Valiokunta toteaa, että Lissabonin sopimuksen mukaisesti Euroopan parlamentti ja neuvosto päättävät tulevasta yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevasta lainsäädännöstä tavanomaista lainsäädäntömenettelyä noudattaen eli yhteispäätösmenettelyn mukaisesti. Nyt toimitetusta selvityksestä käy ilmi, että uudistuksen tärkeimmät auki olevat neuvottelukysymykset ovat:

- Siirtyminen kohti alueellista tasatukea jäsenvaltioissa
- Viherryttämistuen säännöt
- Tuotantosidonnaisia tukia koskevat säännöt
- Sokerikiintiöiden jatkoajan pituus
- Maatalouden viitehintojen päivittäminen
- LFA-aluejakoa koskevan uudistuksen sisältö ja aikataulu
- Yksinkertaistaminen (tukimalli, uudet tukimuodot, viherryttäminen, maaseudun kehittämisohjelmien laadinta, valvonta jne.)
- Maatalouden kilpailusäännöt, erityisesti tuottajaorganisaatioiden hyväksyminen ja toimintamahdollisuudet.

Euroopan parlamentti äänesti kannastaan lainsäädäntöehdotuksiin 11.—14.3.2013 pitämäs-

sään täysistunnossa. Neuvosto muodosti oman yhteisen kantansa maaliskuun maatalous- ja kalastusneuvostossa 18.—19.3.2013, jonka jälkeen on aloitettu viralliset trilogineuvottelut kompromissista Euroopan parlamentin ja komission kanssa. Irlannin tavoitteena on saavuttaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta poliittinen yhteisymmärrys kesäkuun neuvostossa 24.—25.6.2013. Ratkaisuun pääsemiseksi kesäkuussa on kaikkien toimielinten joustettava omista peruskannoistaan.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että koska uudistusten valmisteluajataulu on venynyt alun perin suunnitellusta, on tarpeen säätää siirtymäkauden järjestelyistä vuodelle 2014. Osa uudistuksesta tulee siten voimaan 1.1.2014 ja osa vasta 1.1.2015 (mm. suorat tuet, epäsuotuisien alueiden tuki ja ympäristökorvaus sekä täydentävien ehtojen muutokset). Komissio on antanut 18.4.2013 siirtymäkauden säädöksiksi ehdotuksensa (KOM(2013) 226 lopullinen), josta on annettu U-kirjelmä (U 31/2013 vp) eduskunnalle (valiokunnan lausunto MmVL 15/2013 vp — U 31/2013 vp). Siirtymäkausiahdotuksen hyväksyminen tapahtuu vasta syksyllä 2013. Lisäksi siirtymäkauden asioista säädetään myöhemmin annettavilla komission toimeenpanosäännöillä ja komission delegoidun säädösvalan perusteella.

Yleistä

Valiokunta on jo lausunnossaan (MmVL 18/2011 vp — E 87/2011 vp) todennut, että yhteisen maatalouspolitiikan sisäinen tukijakauma perustuu yli 20 vuoden tuotantohistoriaan eikä se vastaa 27 erilaisen jäsenmaan muuttuvilla markkinoilla toimivan maatalouden vaatimuksiin. Tämän vuoksi hallitusohjelman mukaisesti tavoitteena tulee olla, että tukijakaumaa korjataan oikeudenmukaisemmin sekä paremmin eri jäsenmaiden ja alueiden erityispiirteitä ja tuotanto-olosuhteita huomioivaan suuntaan siten, että maamme erityisolosuhteet tulevat huomioon otetuiksi. Suomen tavoitteena tulee olla EU:n ja kansallisten tukien suuntaaminen Suomen maatalouden erityistarpeet huomioon ottaen.

Valiokunta on antanut aikaisemmin asiassa myös lausuntonsa (MmVL 19/2012 vp — U 69/2011 vp, MmVL 30/2012 vp — U 69/2011 vp ja MmVL 4/2013 vp — U 69/2011 vp). Valiokunta uudistaa aikaisemmissa lausunnoissaan esittämänsä.

Lausuntoihinsa viitaten valiokunta pitää hallitusohjelman mukaisesti tärkeänä, että edistetään kansallista mahdollisuutta varmistaa Suomen maatalouden erityistarpeiden mukaisesti maataloustuotannon monipuolisuus ja keskeisten tuotteiden tuotannolla kansallinen huoltovarmuus. Valiokunta katsoo, että uudistuksessa tulee turvata maamme eri alueille tyypillisten ja perinteisten tuotannonalojen toimintaedellytykset ottaen huomioon myös maamme ilmastolliset olosuhteet. Valiokunta pitää välttämättömänä, että uudistuksessa Suomen tavoitteena on tukitasojen säilyttäminen siten, että tuet mahdollistavat maatalouden kannattavuuden turvaamisen koko maassa.

Aikaisempien lausuntojensa mukaisesti valiokunta pitää erityisen välttämättömänä, että

- tuotantosidonnaisten tukien osuutta maamme suorista tuista lisätään nykyisestään
- Suomelle tulevaa (LFA) hehtaarikohtaisen määrää korotetaan

— Suomen ympäristötukiohjelmaa vastaavat toimet muodostuvat jatkossakin laajapohjaisiksi ja viljelijöitä taloudellisesti kannustaviksi

— mahdollisuus kansallisten tukien maksamiseen säilyy

— sokerintuotannon kiintiöjärjestelmä säilyy

— maidontuotannon ohjausjärjestelmä säilyy

— luomu- ja lähiruuan tuotantoa edistetään ja helpotetaan tuotteiden markkinoillepääsyä ja että

— maatalouspolitiikan yksinkertaistamistyössä edetään konkreettisesti byrokratian karsimiseksi.

Aikasempiin lausuntoihin viitaten valiokunta pitää myös välttämättömänä, että uudistuksen lähtökohtana on perheviljelmiin perustuvan monipuolisen maataloustuotannon jatkuminen kaikilla Euroopan alueilla. Euroopan tulee panostaa maailman yhä heikkenevän ruokaturvan parantamiseen. Tuotanto-olosuhteissa olevat luonnonolosuhteista johtuvat erot tulee tasata tukijärjestelmien kompensatioilla. EU tarvitsee luonnonolosuhde-eroja tasaavaa maatalouspolitiikkaa. Tämän lisäksi tarvitaan kansallisia tukia EU:n tukien rinnalle. Samalla valiokunta painottaa huoltovarmuuskysymystä eli sitä, että jokaisella valtiolla on oikeus ja velvollisuus huolehtia kansalaistensa elintarvikkeiden saatavuudesta.

Valiokunta korostaa sitä, että uusiutuviin luonnonvaroihin perustuvalla vihreällä taloudella on tulevaisuudessa erittäin keskeinen asema talouden yleisen kehityksen kannalta ja myös talouden elvyttämisen kannalta, niin Suomessa kuin EU:ssa. Tarvitsemansa raaka-aineet maamme elintarviketeollisuus hankkii pääosin kotimaiselta maa- ja puutarhataloudelta. Kuljetuskustannusten takia merkittävä osa elintarviketeollisuudestamme on myös riippuvainen kotimaisesta raaka-aineesta. Elintarviketeollisuus on sekä tuotannon bruttoarvolla että arvonlisäyksellä mitattuna Suomen viidenneksi suurin teollisuudenala.

Valiokunta toteaa, että toimeenpanon näkökulmasta nyt kyseessä olevan uudistuksen toteuttamisen on arvioitu vaativan huomattavan

suurta työpanosta. Työmäärän kasvun on arvioitu olevan osin pysyvää. Uudistusehdotusten monilukuisuus ja -mutkaisuus sekä äärimmäinen yksityiskohtaisuus erilaisine poikkeamiskäytäntöineen, ns. joustavuus, johtavat lisääntyvään tulkinnanvaraisuuteen sekä tarkennus- ja valvontatarpeeseen ja vievät politiikkaa kokonaisuutena entistäkin vaikeaselkoisempaan ja sekavampaan suuntaan. Valiokunta pitää välttämättömänä, myös taloudellisista syistä, että niin yhteisen maatalouspolitiikan kuin maaseudun kehittämispolitiikan yksinkertaistamistyössä edetään konkreettisesti (mm. maatalouden tuotantosidonnaisia tukia lisäämällä) byrokratian karsimiseksi. Valiokunta pitää myös välttämättömänä, että EU:n hallintoprosesseja kehitetään ja kevennetään säästöjen aikaansaamiseksi.

Valiokunta toteaa, että Eurooppa-neuvoston kokouksessa 7.—8.2.2013 rahoituskysymykset, ja komission esityksen käsittelyssä niin neuvostossa kuin EU:n parlamentissa monet esityksen yksityiskohdat, ovat sinänsä etenemässä Suomen kannalta myönteiseen suuntaan.

Tässä yhteydessä valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että neuvottelut Etelä-Suomeen eli A- ja B-tukialueelle maksettavan kansallisen 141-tuen jatkosta käydään samanaikaisesti EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kanssa. Sopimusta on jatkettava sellaiseen ainakin siihen saakka, kunnes uusi neuvottelutulos on saatettu voimaan. Valiokunta toteaa, että EU-tukien tasossa tai muodossa tapahtuvat muutokset voivat heijastua Suomen kansallisiin tukiin (liittymissopimuksen artikkelit 141 ja 142). Suomen kansallisten tukien jatko ajoittuu vuoden 2013/2014 vaihteeseen. Nykyinen 141-päätös on voimassa vuoden 2013 loppuun saakka, ja 142-tuen maksuvaltuutta tarkastellaan vuonna 2014.

Jäljempänä valiokunta käsittelee muiden uudistuksen asiakohtien ohella edellä todettuja uudistuksen tärkeimpiä auki olevia neuvottelukysymyksiä.

Suoria tukia koskeva asetus

A. Yleistä

Valiokunta katsoo, että jäsenmaille tulee antaa laaja päätösvalta myönnettäessä tukioikeuksia kansallisesta varannosta. Erityistilanteissa tukioikeuksia tulee aina voida myöntää. Valtioneuvoston kannan mukaisesti valiokunta katsoo myös, että neuvoston yleisnäkemykseen sisältyvä mahdollisuus hyödyntää jäsenmaissa käyttämättä jääviä suoria tukia tulee toteuttaa, jotta suorien tukien enimmäismäärä saadaan täysimääräisesti hyödynnettyä. Perustuen osalta on tärkeää, että tilatuen alueellista mallia noudattavat maat voivat päättää säilyttävänsä olemassa olevat tukioikeudet ja niiden lisäosat samoin kuin päättää niiden arvon mukauttamisesta.

Kirjelmästä käy ilmi, että neuvoston yhteisen kannan mukaan tukien maksua voitaisiin rajoittaa sellaiselle viljelijälle, jonka ei katsota harjoittavan aktiivista maataloustoimintaa. Aktiiviviljelijän määritelmä voitaisiin määritellä jäsenmaan tasolla joustavasti ottaen huomioon asetuksen antamat puitteet. Euroopan parlamentti ja komissio haluaisivat ns. negatiivilistan (sellaiset yritykset, joiden ei katsota lähtökohtaisesti harjoittavan pääasiallisesti maataloustuotantoa) laadinnan pakolliseksi, neuvosto vapaaehtoiseksi.

Valiokunta toteaa, että aktiiviviljelijän käsite on sinällään hyvä ja hyväksyttävä, mutta moni viljelijä on pakotettu monipuolistamaan yritystoimintaansa tai työskentelemään myös tilan ulkopuolella toimeentulonsa turvaamiseksi. Itä- ja Pohjois-Suomessa tilan ulkopuolisia työtilaisuuksia on rajoitetusti. Aktiiviviljelijän asemaa on heikentänyt se, että tuet ovat pääomittuneet pellon hintaan. Valiokunta korostaa tässäkin yhteydessä neuvoston kannan mukaisesti, että aktiiviviljelijän tarkempi määrittely maataloustoiminnan perusteella tulee jättää kansallisten viranomaisten toimivaltaan, jotta maatalouden erityispiirteet eri puolilla yhteisöä voidaan ottaa huomioon. Samasta syystä ja hallinnollisten kustannusten minimoimiseksi myös pienten tilojen tukijärjestelmän soveltamisen tulee olla kansallisesti päätettävissä.

Valiokunta toteaa, että Suomi saa nykyisin maksaa 10 prosenttia EU:n suorista tuista tuotantoon sidottuina. Valiokunta korostaa sitä, että tuotantosidonnaisen tuen merkitys on Suomessa erittäin suuri erityisesti kotimaisen naudanlihan tuotannossa.

Komission esityksen mukaan jäsenmaat voisivat edelleen vapaaehtoisesti maksaa tuotantosidonnaisia tukia tietyille maatalouden muodoille nykyisen tuotantomäärän säilyttämiseksi. Neuvoston yleisnäkemyksen mukaan tuen määrä voisi olla pääsääntöisesti enintään 7 prosenttia tai poikkeuksellisesti enintään 12 prosenttia jäsenmaan suorien tukien kansallisesta enimmäismäärästä. Komission suostumuksella mahdollista olisi myös yli 12 prosentin taso, mikäli jäsenmaa on vuosien 2010—2013 aikana vähintään yhtenä vuonna myöntänyt tuotantosidonnaisia tukia yli 10 prosenttia. Tämä prosenttiraja ylittyy Suomessa vuonna 2013, joten yli 12 prosentin raja olisi Suomessa mahdollinen.

Euroopan parlamentin kanta on, että tuen yleinen määrä voisi olla enintään 15 prosenttia kansallisesta suorien tukien enimmäismäärästä. Jos suoran tuen kansallisesta enimmäismäärästä vähintään 3 prosenttia käytettäisiin valkuaiskasveille, voisi tukiprosentti olla enintään 18. Parlamentin kantaan sisältyy myös mahdollisuus myöntää kansallista lisätukea emolehmätuotannolle. Tätä neuvosto ei kannata. Valiokunta toteaa, että maamme tuotantosidonnaisten tukien määrää tulee kasvattaa jatkoneuvotteluissa.

Emolehmäpalkkioiden irrottaminen tuotannosta katkaisisi emolehmien määrän kasvun maassamme, mikä nopeuttaisi naudanlihan tuotannon vähenemistä. Tuotantosidonnainen lypsylehmäpalkkio on tärkeä myös AB-tukialueen maidontuotannolle, joka on naudanlihatuotannon tavoin ollut pitkään laskusuunnassa. Suomen tulee ajaa Euroopan parlamentin kantaa, joka mahdollistaa tuen kohdentamisen kaikille maataloustuotteille.

Valiokunta toteaa, että nuorten viljelijöiden tukijärjestelmä olisi neuvoston yleisnäkemyksen mukaan vapaaehtoinen. Euroopan parlamentti ja komissio haluaisivat nuorten viljelijöiden tuesta jäsenmaille pakollisesti sovelletta-

van. Valiokunta katsoo, että nuorten viljelijöiden tukijärjestelmän soveltaminen tulee olla vapaaehtoista ja että nuorten viljelijöiden tukea tulee voida maksaa kaikkien nuoren viljelijän aktiivimien tukioikeuksien perusteella.

Euroopan parlamentti on ehdottanut uutta jäsenmaille vapaaehtoista lisätukea viljelijöiden ensimmäisille hehtaareille enintään 50 hehtaariin asti. Neuvosto on samaa mieltä muutoin, mutta se esittää rajaksi 30 hehtaaria. Komissiokin voi hyväksyä ehdotuksen ensimmäisille hehtaareille maksettavasta lisätuesta. Valiokunta kannattaa ehdotusta jäsenmaille, mukaan lukien Suomi, vapaaehtoisesta ensimmäisistä hehtaareista myönnettävästä lisätuesta.

Valiokunta pitää tarpeellisena ehdotusta tilakohtaisen tuen enimmäismäärästä. Kauden 2014—2020 rahoituskehyksiä koskevissa päätelmissään Eurooppa-neuvosto päätti, että portaattainen tilakohtaisen suoran tuen enimmäismäärän soveltaminen on jäsenmaille vapaaehtoista.

B. Viherryttäminen

Valiokunta uudistaa lausunnoissaan (MmVL 18/2011 vp — E 87/2011 vp, MmVL 19/2012 vp — U 69/2011 vp ja MmVL 4/2013 vp — U 69/2011 vp) viherryttämisestä esittämänsä.

Valiokunta toteaa, että toteutuessaan tämä ehdotus sitoisi merkittävän osan suorasta tuesta. Vuosien 2014—2020 rahoituskehyksiä koskevissa päätelmissään Eurooppa-neuvosto päätti edellä todetun mukaisesti, että viherryttämistuen osuus suorista tuista on 30 prosenttia. Eurooppa-neuvosto päätti kuitenkin myös, että jäsenmaille annetaan joustavuutta viherryttämistuen soveltamiseen. Lisäksi päätelmissä todetaan, että ekologisen alan vaatimus tulee toteuttaa siten, että se ei edellytä pinta-alan poistamista tuotannosta ja että vältetään perusteettomat tulonmenetykset viljelijöille.

Valiokunta tuo esiin tässäkin yhteydessä, että maamme tuotannon kannalta ongelmalliset (otetaan huomioon maamme tuotannon rakenne ja peltolohkojen pirstaleisuus) ehdotukset viherryttämisestä koskevat viljelyn monipuolistamista, pysyvää nurmea ja ekologista alaa. Viherryt-

täminen ei saa luoda pelkästään lisäbyrokratiaa, jonka ympäristönsuojelulliset vaikutukset jäävät vähäisiksi. Viherryttämisen suurimmat huolet liittyvät säännösten monimutkaistumiseen, lisääntyviin viljelykustannuksiin sekä valvontatarpeen lisääntymiseen. Lisäbyrokratian estämisen ohella tärkeää on myös, että tuotannonrajoitteita asetettaessa maailman ruokahuollon yhä paheneva tilanne otetaan huomioon, mitä on jo korostettu edellä. Valiokunta toteaa, että komission ehdotuksen mukaisen maataloustukien viherryttämisen myönteiset vaikutukset voivat jäädä Suomessa joka tapauksessa kokonaisuutena pieniksi, sillä Suomessa on jo olemassa kattava ja melko laaja ympäristötukiohjelma. Valiokunta pitääkin välttämättömänä, että nyt ehdotetut ja Suomessa jo sovellettavat toimenpiteet voidaan yhteensovittaa mahdollisimman hyvin.

Valiokunta kiinnittää toisaalta huomiota siihen, että suomalaisen maatalouden suhteellinen kilpailukyky voi jopa jossain määrin parantua yhteisen maatalouspolitiikan viherryttämisen myötä, kun maataloustuottajat myös muualla EU:ssa joutuvat sitoutumaan maatalouden ympäristökuormitusta vähentäviin toimenpiteisiin. Tuolloin viherryttämisehdot toimisivat tuotannon rajoitteina lähinnä EU:n suotuisimmilla, tehotuotantoa harjoittavilla alueilla, joissa lisäviherryttämiseen on todellista tarvetta. Kyseisillä alueilla Suomen ympäristötukiohjelmaa vastaavat toimet olisi pitänyt toteuttaa jo aikaisemmin.

Valiokunta toteaa, että viherryttämisehtojen joustamaton soveltaminen johtaa kustannusten nousuun tiloilla, joilla on haettu kustannussäästöjä työtä jakamalla ja erikoistumalla. Jäsenmaiden erilaisten lähtökohtien vuoksi valiokunta pitää välttämättömänä, että jäsenmaille annetaan joustavuutta viherryttämisen toimeenpanossa. Valiokunta katsoo, että ehdotuksen tulee ottaa huomioon Suomen pohjoinen sijainti ja metsäisten alueiden suhde maatalousmaahan. Maamme kokonaispinta-alasta peltojen osuus on vähemmän kuin 10 prosenttia.

Uusien ehtojen täyttäminen voi aiheuttaa vaikeuksia ja lisäkustannuksia myös viljelysmaan saatavuuden takia, mikä hidastaa rakennekehitystä. Taloudelliset vaikutukset muodostuisivat

suurimmiksi kotieläintiloilla, joilla maan käyttöä ohjaa rehu- ja lannanlevitysalan tarve. Eriyisesti suurilla sika- ja siipikarjatilastoilla, joilla pelto käytetään lähes kokonaan 1–2 rehukasvin viljelyyn, viherryttämisehdot lisäävät kustannuksia. Lisäksi alueilla, joilla on runsaasti eläimiä suhteessa peltoalaan, lisämaata ei ole mahdollista saada vuokralle kohtuullisyydeltä muuten kuin korkeaan hintaan. Viherryttäminen tuokin todennäköisesti karjatilastoille paineen hankkia lisämaata eläintiheillä alueilla.

Edellä esitetystä käy ilmi, että neuvoston yhteisen kannan mukaan viljelijöiden olisi noudatettava tukikelpoisilla hehtaareillaan komission esittämää kolmea viherryttämistointia:

- viljelyn monipuolistaminen (neuvoston kannan mukaan vaatimukset porrastettaisiin tilakoon perusteella; poikkeusmahdollisuuksia tietyt vaatimukset täyttävillä alueilla ja viljelijöille),

- pysyvän nurmen säilyttäminen viljelijätiloilla; poikkeusmahdollisuuksia jäsenmaille ja alueille,

- ekologinen ala (5 prosenttia, joka nousisi mahdollisesti 7 prosenttiin vuonna 2018), poikkeusmahdollisuuksia tietyt vaatimukset täyttävillä alueilla ja viljelijöille.

Valiokunta pitää myönteisenä sitä, että viherryttämiskaavat voitaisiin neuvoston yleisnäkemyksen mukaan jäsenmaan niin päättäessä kattaa sellaisilla vastaavilla toimilla, jotka tuottavat yhtäläisen tai korkeamman hyödyn ilmastolle ja ympäristölle joko maaseudun kehittämisasetuksen ympäristökorvausten kautta tai kansallisten tai alueellisten ympäristösertifiointiohjelmien kautta (= ns. viherryttämistoimien ekvivalenssi). Komissio hyväksyisi vastaavuuden. Tulevalla ohjelmakaudella ympäristökorvausjärjestelmän perustason tulisi komission ehdotuksen mukaan sisältää täydentävät ehdot, viherryttämistuen ehdot sekä ympäristökorvauksen vähimmäisvaatimukset. Ympäristökorvausta voitaisiin maksaa tämän perustason yli menevistä toiminnoista. Euroopan parlamentti kannattaa tällaista kaksinkertaisen maksun estämistä, mutta neuvoston yleisnäkemykseen sisältyy kaksinkertaisen maksun mahdollisuus.

Valiokunta pitää erittäin myönteisenä sitä, että tiloilla, jotka sijaitsevat 62. leveyspiirin pohjoispuolella tai läheisillä alueilla ja joilla on peltoa yli 10 hehtaaria, peltoalalla on neuvoston kannan mukaan oltava vähintään kaksi kasvia (perussääntö: yli 30 hehtaarin tiloilla olisi oltava kolme kasvia). Erittäin tärkeää on myös, että metsäisille alueille tulee poikkeus ekologisen alan vaatimukseen.

Valiokunta kiinnittää myös huomiota siihen, että Euroopan parlamentti on pitkälti samoilla linjoilla neuvoston kanssa muissa kohdissa, paitsi ekvivalenssin mahdollisuudessa ja tietyissä jäsenmaille, alueille ja viljelijöille annettavissa poikkeusmahdollisuuksissa. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että komissio pitää neuvoston ja Euroopan parlamentin linjaa liian heikkona kokonaisuutena.

Valiokunta edellyttää, että viherryttämistukea koskevien mahdollisten viljelijäkohtaisten sanktioiden, jotka seuraavat tukikelpoisuusehtojen noudattamatta jättämisestä, tulee koskea vain viherryttämistukea, ei muita yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia tukimuotoja, sillä niitä koskevat omat erilliset tukikelpoisuusehtonsa.

Yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus

Valiokunta toteaa, että markkinatoimenpiteet sokerin kiintiöjärjestelmän lakkauttamista lukuun ottamatta säilyisivät pääsääntöisesti käytössä. Valiokunta painottaa sitä, että sokerituotannon kiintiöjärjestelmän mahdollinen lakkauttaminen vaarantaa Suomen sokerituotannon jatkuvuuden ja keskittää tuotannon EU:n parhaille tuotantoalueille. Valiokunta pitääkin erittäin tärkeänä kiintiöiden säilyttämistä. EU:n sokerin ja tarkkelysperunan tuotantokiintiöt ja kansallinen tuki ovat turvanneet suomalaisen sokerin ja perunatarkkelyksen tuotannon jatkumisen. Tuotannon jatkuminen näillä aloilla, mikä on välttämätöntä maamme huoltovarmuuden kannalta, tulee turvata myös vireillä olevassa maatalousuudistuksessa.

Valiokunta toteaa, että neuvoston yleisnäemyksen mukaan sokerikiintiöitä jatkettaisiin kahdella vuodella, vuoteen 2017 asti. Euroopan parlamentti haluaa jatkoa vuoteen 2020 saakka.

Komission kanta on edelleen päättää kiintiöjärjestelmä vuoteen 2015. Valtioneuvoston kantaa viitaten valiokunta katsoo, että Euroopan parlamentin linjauksen mukaisesti sokerin kiintiöjärjestelmää tulee jatkaa vuoteen 2020 saakka. Samoin perinteisten sokerinpuhdistamojen toimintaedellytykset on turvattava.

Valiokunta on jo aikaisemmissa lausunnoissaan kiinnittänyt huomiota siihen, että sokerikiintiöiden poistuminen johtaa EU:n perinteisen oman varan, sokerimaksujen, poistumiseen vuodesta 2015 lukien. Vastaava rahamäärä (n. 123 miljoonaa euroa/vuosi) tulee kerätä EU:n budjettiin normaalin jäsenmaksun kautta. Suomen osuus sokerimaksusta on ollut huomattavasti jäsenmaksuamme pienempi, joten muutos lisää Suomen maksuja EU:lle.

Valiokunta toteaa, että maitokiintiöjärjestelmän poistuminen luo epävarmuutta maitomarkkinoille. Maitokiintiöjärjestelmä oli maamme liittyessä EU:hun keskeinen tekijä turvattaessa maamme kansallista maataloustuotantoa. Kirjelmästä käy ilmi, että Euroopan parlamentti ehdottaa luotavaksi uuden tarjonnanhallintamenettelyn markkinahäiriöiden varalle sen jälkeen, kun kiintiöt poistuvat vuonna 2015. Komissio haluaisi tarkastella maitosektorin tulevaisuutta vuoden 2015 jälkeen erillisessä prosessissa vuoden 2014 aikana. Valiokunta pitää välttämättömänä, että maitomarkkinoille luodaan uusia markkinahallintamenettelyitä kiintiöiden poistumisen jälkeen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että markkinatoimenpiteiden tehokas ja nopea soveltaminen varmistetaan. Jatkossakin vientitukea on voitava myöntää esim. kauralle. Lisäksi yksityisen varastoinnin tukien maksamisen mahdollisuus on tärkeä erityisesti meijeri- ja lihatuotteita ajatellen.

Komissio on korostanut alkutuotannon aseman vahvistamista elintarvikeketjussa. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että alkutuotannon asemaa elintarvikeketjussa parannetaan edistämällä niin luomu- kuin lähiruokaa samoin kuin tuotteiden pääsyä jakeluun ja kauppaan, puuttamalla lainsäädännöllisesti kaupan määräävään rooliin. Monipuolista ja toimivaa kilpailutilan-

netta päivittäistavarakaupassa tulee edistää. Tavoitteena tulee olla markkinoiden nykyistä tasapainoisempi toiminta alkutuotannon kannalta. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että tuottaja- ja toimialajärjestelmää kehitetään, alkuperämerkintöjä lisätään ja lähiruoan tuotantomahdollisuuksia edistetään.

Valiokunta pitää tuotantopaikan, etenkin maan nimen, merkitsemistä maataloustuotteisiin välttämättömänä. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa elintarviketietojen antamisesta kuluttajalle (EU) N:o 1169/2011 (kuluttajainformaatioasetus) säädetään elintarvikkeen ja eräissä tapauksissa myös pääainesosan alkuperämaan tai lähtöpaikan ilmoittamisesta. Asetuksen edellyttämien tarkempien täytäntöönpanosääntöjen valmistelu on alkamassa. Valiokunta kiirehtii sääntöjen toteuttamista ja pitää tärkeänä, että edelläkävijämaiden ponnistuksia asiassa tuetaan. Erittäin tärkeää onkin, että eri säädösten määräyksistä ei tule keskenään ristiriitaisia eikä päällekkäisiä.

Maaseudun kehittämisasetus

Valiokunta pitää tärkeänä, että asetus mahdollistaa laajan toimenpidevalikoiman, mm. koulutuksen ja tiedonvälityksen tukemisen, neuvonnan, maatalous- ja ympäristöinvestoinnit, korvaukset epäsuotuisille alueille, ympäristökorvaukset, luonnonmukaisen tuotannon tuet, eläinten hyvinvoinnin edistämisen sekä yritys- ja hanke-tuet.

Kirjelmästä käy ilmi, että neuvoston näkemysten mukaan epäsuotuisten LFA-alueiden aluejaon uudistus toteutettaisiin komission esittämien biofyysisten kriteerien pohjalta (mm. kylmä ilmasto). Raja-arvon ylittävää aluetta tulisi olla vähintään 60 prosenttia kunnan maatalousmaasta. Hienosäätö olisi pakollista. Valiokunta pitää hyvänä komission ehdotukseen sisältyvää mahdollisuutta epäsuotuisten alueiden tuitason nostamiseen nykyisestä. Valiokunta korostaa sitä, että epäsuotuisten alueiden korvauksen hehtaarikohtaista määrää tulee korottaa siten, että se ottaa nykyistä paremmin huomioon maamme erityisolosuhteet. Valiokunta katsoo, että vaatimusta näiden alueiden hienosäädöstä

(tukikelpoisuuden tarkistamista, jos epäsuotuisuus olisi voitettu esim. investointien avulla) ei tule soveltaa silloin, kun epäsuotuisuus on määriteltä kasvukauden pituuden tai lämpötilasumman perusteella. Jos hienosäätö kuitenkin toteutuu pakollisena, hienosäätöä koskevien laskelmien tekoon tulee ainakin saada joustavuutta. Aluejakouudistus tulisi toteuttaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä.

Edellä on todettu, että Eurooppa-neuvostossa saavutettu rahoituskehysratkaisu turvaisi II pilarin kehittämistukien EU-rahoituksen nykyisen tason Suomessa. Valiokunta tuo voimakkaasti esiin, että jakokriteerien mahdollinen muuttuminen II pilarin tuissa voi merkitä Suomen tukiosuuden pienenemistä. Tavoitteena tulee olla maamme tukien korottaminen EU:n rahoituksella. Jakokriteerien muuttuminen lisäisi painetta Suomen EU-osarahoitteisten maaseudun kehittämistukien, kuten ympäristötuen ja luonnonhaittakorvauksen (LFA), kansallisten, kehysvaikutteisten rahoitusosuuksien kasvattamiseen, mikäli nykyinen rahoituksen taso halutaan säilyttää. Jo nykyisellään kansallisen osarahoituksen osuus on maassamme merkittävä. Osarahoituksen salliminen jatkossakin on tärkeää.

Yhteisen maatalouspolitiikan toimia on kehitettävä EU:n Itämeri-strategian ympäristönsuojelutavoitteiden toteuttamiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan kuuluva maatalouden ympäristöohjelma on jatkossakin laajapohjainen ja viljelijöitä taloudellisesti kannustava. Ympäristöohjelman kautta toteutettavien toimenpiteiden on oltava tilatasolla hyvin ja kustannustehokkaasti toteutettavissa.

Komission alkuperäisessä ehdotuksessa luonnonmukainen tuotanto oli erotettu ympäristötuesta omaksi toimenpiteekseen. Valiokunta toteaa, että tämä olisi lisännyt byrokratiaa, sillä rahoitussuunnittelu ja seuranta tulee tehdä tältä osin omana toimenpiteenään. Valiokunta pitää tärkeänä, että luomutilat saavat jatkossakin ympäristökorvausta esimerkiksi perustaessaan kosteikon tai suojavaikkeen tai hoitaessaan perinnebiotooppeja. Luonnonmukaisen tuotannon säilymiseksi maassamme ja sen kehittämiseksi

on välttämätöntä, että kyseiselle tuotannolle voidaan maksaa ympäristötukea.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että erityisesti maamme luonnonmukaisen kotieläintuotannon ongelmana on luonnonmukaisesti tuotetun valkuaisen vaje, mikä johtuu pohjoisista luonnonolosuhteistamme. Luonnonmukaisessa tuotannossa edellytetään käytettäväksi luonnonmukaisesti tuotettuja rehuja. Luonnonmukaisesti tuotetun valkuaisen tuotantoon on voitava kannustaa tukitoimenpiteillä. Samalla valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että valkuaisrehuomavaraisuus maamme kotieläintuotannossa on muiltakin osin hyvin alhainen ja riippuvuus tuontirehusta erittäin suuri.

Valiokunta toteaa, että uudistuksessa maatalouden riskienhallinta tulee saamaan entistä enemmän painoarvoa. Jäsenmaille vapaaehtoisina välineinä osana maaseudun kehittämisasetusta on tuki satovakuutuksille ja erityinen tulojentasausväline. Suomessa nykyinen satovahinkojärjestelmä loppuu viimeistään vuonna 2015. Indeksien salliminen korvauksien määrittämisessä laajentaa mahdollisuuksia erilaisten vakuutus tuotteiden kehittämisessä myös Suomessa.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että varhaiseläkejärjestelmä puuttuu maaseudun kehittämisasetuksen toimenpiteistä. Maataloutemme rakenne ei ole kilpailukykyinen. Varhaiseläkejärjestelmän lakkauttaminen hidastaa rakennkehitystä, lisää vuokrapeltojen osuutta maatiloilla entisestään ja haittaa tuottavuuden kehitystä.

Valiokunnalle toimitetusta selvityksestä on käynyt ilmi, että kuluvalle ohjelmakaudella koko yhteisön alueella maaseuturahastosta rahoitetaan metsiin liittyviä toimia kahdeksalla miljardilla eurolla eli 9 prosentilla koko rahoituksesta. Komission maaseutuasetusehdotuksen päätavoitteisiin ei ole sisällytetty metsätalouden kilpailukyyn edistämistä. Asetusteksti korostaa metsien ekologista merkitystä.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että metsien merkitys elinkeinona tunnustetaan ja metsätalouden kilpailukyyn parantaminen nostetaan tavoitteeksi maatalouden kilpailukyyn rinnal-

le, kuten nykyisessäkin asetuksessa Eurooppa-neuvoston päätelmien ja Euroopan parlamentin maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan kannan mukaisesti. Metsätaloutta tuetaan Suomessa kansallisella rahoituksella. Kestävän metsätalouden rahoituslain alaiset tuet hyväksytetään komissiolla, ja niiden täytyy olla maa- ja metsätaloussektoria koskevien valtiontuen suuntaviivojen mukaisia. Suuntaviivat ovat noudattaneet maaseutuasetuksen tavoitteita.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että jos komission maaseutuasetusehdotus säilyy nyky muodossaan metsätalouselinkeinon edistämisen osalta, on mahdollista, että kansallisten metsätaloustukien hyväksyttäminen vaikeutuu. Metsäelinkeinoon tukeminen uusiutuvan raaka-aineen tuottajana on hyvin linjassa uutta maaseudun kehittämispolitiikkaakin ohjaavan Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden kanssa. Mikäli maaseutuasetus ei tunnusta metsätalouselinkeinon tärkeyttä, saattaa sillä olla heijastevaikutuksia yhteisön muihin politiikkoihin. Tämän vuoksi metsätalouselinkeinon edistäminen ja siihen liittyvät konkreettiset toimenpiteet on sisällytettävä selkeästi asetukseen. Valiokunta edellyttää kuitenkin, ettei metsätaloustoimenpiteiden sisällyttäminen asetukseen saa muuttaa toimivaltasuhteita metsäasioissa komission ja jäsenmaiden välillä. Varsinaiset päätökset metsäasioissa tulee edelleen tehdä kansallisella tasolla. Valiokunta vastustaa julkisten metsien lisäämistä maaseutuasetuksen tuensaajien joukkoon laajemmin kuin nykyisin voimassa oleva asetus mahdollistaa.

Valiokunta toteaa, että se on antanut koheesiopolitiikan asetuspaketista aikaisemmin lausunnot (MmVL 19/2011 vp — E 85/2011 vp ja MmVL 7/2012 vp — U 72/2011 vp). Asetuspaketin ehdotukset koskevat muun ohella maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan aluekehitysrahastoa. Valiokunta uudistaa kyseisissä lausunnoissaan esittämänsä kannanotot. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä erityisesti sitä, että myös pienimuotoista maaseudun yrittäjätöimintää tulee tukea.

Horisontaaliasetus

Valiokunta pitää myönteisenä ehdotuksia, jotka yksinkertaistavat valvonnan sääntöjä ja edistävät mahdollisimman oikeudenmukaisen ja ymmärrettävän tukijärjestelmän toteuttamista ja vastaavaa valvontaa tilatasolla. Yksinkertaistamistyötä on kuitenkin jatkettava uudistuksen jatkokäsittelyssä. Valiokunta vaatii myös, että uudistuksen yhteydessä viljelijöiden oikeusturvaa parannetaan valvontaa ja hallintoprosesseja yksinkertaistamalla ja selkeyttämällä. Virheistä johtuvat sanktiot eivät saa olla jatkossa kohtuuttomia.

Valiokunta katsoo, että kattava neuvonta on tärkeä väline maatalouden kilpailukyvyn ja kestävyyden edistämisessä. Jäsenvaltioiden tulee kuitenkin itse voida päättää ne elementit, jotka otetaan käyttöön täydentävien ehtojen, viherryttämisen sekä ympäristökorvauksiin liittyvän neuvonnan lisäksi. Siten ehdotukset neuvonnan pakollisesta laajentamisesta eivät ole kannatettavia, vaan tilaneuvonnan tulee perustua jäsenvaltion määrittämiin asioihin.

Valiokunta on aikaisemmissa lausunnoissaan todennut, että valiokunta vastustaa horisontaaliasetusehdotuksen ehdotuksia jäsenvaltioille määrättävistä seuraamuksista ja ehdotettua jäsenvaltioiden lisättyä vastuuta mahdollisista tahattomistakin tulkintavirheistä. Valiokunta korostaa tässäkin yhteydessä, että tarkastuksia tulee yksinkertaistaa. Valvontojen määrää tulee vähentää, jos valvonta toimii hyvin ja virheiden määrät ovat hyväksyttävällä tasolla. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tukien valvontaa kohdennetaan riskipainotteisesti eri maiden, alueiden ja eri tuotantomuotojen välillä. Pienten rikkeiden seurannan sijaan tulee valvonnassa omaksua uusia yksinkertaisempia järjestelmiä. Peltoalaperusteisissa tuissa kasvupinta-alaa koskevat tarkastukset eivät saa vaihdella sattumanvaraisesti käytettävästä digitaalisesta kartta-aineistosta riippuen. Valiokunta katsoo myös, että nykyisenkaltaisesta jäsenvaltioihin kohdistettavasta kiinteämääräisestä rahoitusoikaisumeneelmästä tulee luopua. Rahoitusoikaisujen tulee aina perustua tarkkaan arvioon rahastoille aiheutuneesta taloudellisesta vahingosta.

Valiokunta on jo aikaisemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että Suomen kaltaisessa pohjoisessa jäsenvaltiossa ongelmia aiheuttaa ehdotettu horisontaalinen lähestymistapa I ja II pilarin tukien maksatusaikoihin. Olosuhteidemme takia valvontoja ei voida käynnistää samassa aikataulussa kuin eteläisemmissä jäsenvaltioissa. Näin ollen valvontoja ei saada päätökseen myöskään samalla aikataululla. Myös pohjoisilla jäsenvaltioilla tulee olla mahdollisuus maksaa viljelijöille ennakkoita. Ennakoiden maksuehdot tulee määritellä nykyistä ehdotusta merkittävästi joustavammin. Ennakot on voitava maksaa kaikille tiloille sen jälkeen, kun hallinnolliset tarkastukset on tehty ja ennen 16.10. ilman komissiolta haettavaa lupaa. Valvontojen tekeminen keskieurooppalaisella aikataululla on mahdotonta Suomessa pitkien etäisyyksien ja rikkonaisten peltomaiden sekä tilarakenteen vuoksi.

Valiokunta katsoo, että vaikka valvontaa tulee vähentää, mikä mahdollistaa myös ennakoiden maksamisen, valvonnan kokonaismäärän vähentämisen ei tule tapahtua valvontaotantaan valittujen tuen hakijoiden valvontataakkaa kasvattamalla. Lisäksi todentamisviranomaisen uusintavalvontojen määrän tulee kiinteiden määrien sijaan vastata paremmin valvonnan todellista tarvetta.

Valiokunta toteaa, että horisontaaliasetuksen 29 artiklan periaatetta maaseuturahastosta maksettavista päällekkäisistä tuista on syytä tarkentaa. Artiklasta tulee käydä yksiselitteisesti ilmi, että kysymys on päällekkäisten samasta asiasta maksettavien tukien kiellosta.

Valiokunta katsoo, että seuraamusten soveltamisalan päälinjaukset sekä seuraamusten raja-arvot tulee säätää perusasetuksessa ja yksityiskohdista tulee säätää täytäntöönpanosäädöksin. Nykyinen käytäntö, jossa seuraamusten soveltamista ohjataan työasiakirjoilla ja teknisillä ohjeilla, ei ole asianmukainen. Sen sijaan säännösten soveltamisesta tulee saada laskuesimerkkejä oikean soveltamisen maksimoimiseksi. Hallinnolliset seuraamukset eivät saa olla kohtuuttomia, nykyisin voimassa olevia säännöksiä ankarampia, ja niissä tulee ottaa huomioon tukijärjestelmän tai ohjelman monimutkaisuus. Seuraa-

muksissa tulee ottaa huomioon myös suhteellisuusperiaate, ja seuraamusten tulee olla toisiinsa nähden tasapainossa. Seuraamuslaskennan tulee olla niin yksiselitteinen, että laskenta voidaan toteuttaa tietojärjestelmiä hyödyntäen. Valiokunta pitää erittäin kannatettavana Euroopan parlamentin ehdotusta ns. varhaisen varoitussjärjestelmän käyttöönotosta, jolloin tuen saajille annettaisiin mahdollisuus korjata säännönvastaisuus ennen hallinnollisen seuraamuksen määräämistä.

Valiokunta katsoo, että komission ehdotus pienten tilojen järjestelmään kuuluvien tilojen jättämisestä pois täydentävien ehtojen järjestelmästä ei ole hyvä. Ehdotuksen hyväksyminen merkitsisi sitä, että tietyillä alueilla suuri osa maataloustuotannosta jäisi täydentävien ehtojen soveltamisen ulkopuolelle, mikä suosii osaa jäsenmaista. Jatkossa täydentäviin ehtoihin mahdollisesti lisättävistä direktiiveistä tulee säätää normaalissa lainsäätämisyjärjestyksessä eikä delegoidulla säädösvallalla, kuten komissio ehdottaa.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä sitä neuvoston yleisnäkemyistä ja Euroopan parlamentin kantaa, jonka mukaan hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimus GAEC 7 ("Kosteikkojen ja hiilirikkaiden maiden suojelu ml. ensimmäisen kynnön kiello") tulee poistaa.

Neuvosto ja Euroopan parlamentti poistaisivat komission ehdotuksen lisätä vesipuitedirektiivi täydentävien ehtojen soveltamisalaan. Neuvoston mukaan päätös vesipuitedirektiivin sisällyttämisestä täydentäviin ehtoihin tehtäisiin normaalissa lainsäädäntömenettelyssä, sen jälkeen kun direktiivi on toimeenpantu ja viljelijöihin kohdistuvat velvoitteet identifioitu. Komission mukaan direktiivi otettaisiin täydentäviin ehtoihin delegoidulla säädöksellä, sen jälkeen kun viimeinenkin jäsenvaltio on toimeenpannut vesipuitedirektiivin.

Vesipuitedirektiiviä ei alun perin ole suunniteltu yksittäisiä viljelijöitä velvoittavaksi järjestelmäksi. Lisäksi komission ehdotus jättää avoimeksi vesipuitedirektiivin artiklat, jotka säätelisivät viljelijöille asetettavia vaatimuksia. Tämä vaikeuttaisi maaseudun kehittämistoimenpitei-

siin kuuluvan ympäristökorvaussjärjestelmän suunnittelua. Neuvoston ja parlamentin ehdotuksen mukaisesti maa- ja metsätalousvaliokunta tuo esiin kantanaan, että vesipuitedirektiivi tulee poistaa täydentävien ehtojen soveltamisalasta.

Valiokunta toteaa, että täydentävissä ehdoissa eläinten tunnistuksen ja rekisteröinnin laiminlyönti saattaa johtaa tuottajan kannalta suuriin tukimenetyksiin, esim. silloin, kun maatilalla on vain vähän eläimiä, mutta paljon peltoalaa. Täydentävien ehtojen seuraamus leikkaa lähes kaikkia pinta-ala- ja eläintukia. Valiokunta katsoo, että eläinten (siat, naudat ja lampaat) tunnistusta ja rekisteröintiä koskevat kohdat tulee poistaa täydentävien ehtojen soveltamisalasta. Siten kaksinkertaiset seuraamukset laiminlyöntitapauksissa tuotantosidonnaisten eläinpalkkioiden seuraamuksiin nähden poistuisivat. Poistaminen antaisi mahdollisuuden myös kohdentaa valvontaresursseja hieman eri tavalla täydentävien ehtojen kokonaisuudessa, jonka soveltaminen on muun muassa laajuutensa takia ollut jäsenvaltioissa haastavaa. Tämä on näkynyt suurina rahoitusoikaisuina eri jäsenvaltioissa.

Valiokunta katsoo, ettei maisemapiirteisiin ehdotettua vaatimusta toimenpiteistä tulokaslajien ja tuholaisien torjumiseksi tule liittää täydentäviin ehtoihin. Vieraslajien torjuntatoimenpide on yksi maaseudun kehittämisohjelman toimien kohde. Torjuntatoimenpiteet vaativat hyvää suunnittelua ja monivuotista työtä, josta aiheutuu huomattavia kustannuksia. Tukea tähän toimenpiteeseen ei enää voitaisi myöntää, jos torjuntavaatimus liitetään täydentäviin ehtoihin.

Jäsenvaltioilta perittävien määrien eli rahoitusoikaisujen osalta komission kantana on nykyisen menettelyn jatkaminen eli mahdollisuus käyttää aina kiinteämääräisiä prosenttikorjauksia extrapoloitujen ja tukikelvottomiksi todettujen määrien rinnalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston kannan mukaan rahoitusoikaisut perustuvat ensisijaisesti tukikelvottomaksi todettuihin määriin. Kiinteämääräisiä prosenttikorjauksia käytettäisiin vain, jos tukikelvottomia määriä ei voida määrittää tai käyttää extrapo-

lointia oikaisun perusteena. Valiokunta katsoo, että uudistuksessa tulee hyväksyä parlamentin ja neuvoston kanta.

Valiokunta toteaa, että toimeenpanon näkökulmasta nyt kyseessä olevan uudistuksen toteuttamisen on arvioitu vaativan huomattavan suurta työpanosta. Työmäärän kasvun on arvioitu olevan osin pysyvää. Valiokunta pitää välttämättömänä, myös taloudellisista syistä, että niin yhteisen maatalouspolitiikan kuin maaseudun kehittämispolitiikan yksinkertaistamistyössä edetään konkreettisesti (mm. maatalouden tuotantosidonnaisia tukia lisäämällä) byrokratian karsimiseksi. Sekä hallinnon kuormitusta että viljelijöiden hallinnollista taakkaa on kevennettävä. Nykyistä hallintoa tulee järkevöittää, jotta byrokratiaa voidaan karsia.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia ja erityisesti sitä,

että EU:n maatalouspolitiikan keskeisenä tavoitteena tulee olla maailman ruokaturvan parantaminen kestäväällä tavalla,

että EU:n sisäistä tukijakaumaa tulee korjata oikeudenmukaisemmin ja paremmin eri jäsenmaiden sekä alueiden

erityispiirteitä ja tuotanto-olosuhteita huomioivaan suuntaan siten, että maamme erityisolosuhteet tulevat huomioon otetuiksi,

että tuotantosidonnaisten tukien osuutta maamme suorista tuista tulee lisätä nykyisestään,

että viherryttämistuen edellyttämissä toimenpiteissä on otettava huomioon maassamme jo tehdyt viherryttämistoimenpiteet,

että viljelytoimenpiteet tulee sallia myös hiilirikkailla mailla ja että täydentävien ehtojen soveltamisalaa kevennetään valiokunnan edellä esittämällä tavalla,

että valiokunta kiirehtii elintarvikkeen ja sen pääainesosan alkuperämaan ilmoittamista koskevien täytäntöönpanosäännösten antamista,

että metsätalouselinkeinojen edistäminen sisällytetään säännöksiin, kuitenkin siten, että päätökset metsäasioissa tulee ehdottomasti edelleen tehdä kansallisella tasolla ja

että maatalouspolitiikan yksinkertaistamisessa tulee edetä konkreettisesti byrokratian karsimiseksi.

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jari Leppä /kesk	Pirkko Mattila /ps
vpj.	Lauri Heikkilä /ps	Jari Myllykoski /vas
jäs.	Heikki Autto /kok	Mats Nylund /r
	Markku Eestilä /kok	Kari Rajamäki /sd (osittain)
	Satu Haapanen /vihr	Arto Satonen /kok
	Lasse Hautala /kesk	Katja Taimela /sd
	Reijo Hongisto /ps	Tytti Tuppurainen /sd
	Anne Kalmari /kesk	vjäs. Eero Suutari /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Esityksessä on kyse komission ehdotuksista (YMP) yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisesta koskevista asioista uudelle rahoituskaudelle 2014—2020. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä suhtautuu varsin kriittisesti koko esitykseen, sillä viljelijöiden ja koko suomalaisen maaseudun säilymistä, selviytymistä ja toimeentuloa on ajettu järjestelmällisesti alas niin Euroopan unionissa kuin maamme hallituksenkin toimien osalta jo vuosien ajan. Tästä suuntauksesta kertoo sekin, että koko maamme saama tuen määrä laskee huomattavasti tulevalla kaudella. Ensinnäkin meidän mielestämme viherryttämisvaatteet eivät ota tarpeeksi huomioon tilojen erilaisia tilanteita ja mahdollisuuksia vastata näihin vaateisiin. Tästä johtuen viherryttäminen tulee lisäämään byrokratiaa, ja valvonnan tarve kasvaa. Olemme myös huolissamme siitä, mistä otetaan tähän kaikkeen tarvittavat resurssit.

Toisaalta valiokuntaryhmämme on yhä enemmän määriin huolestunut myös siitä, että suoria tukia mukautetaan eli alennetaan jo kuluvallekin (2013) vuodelle. Käytännössä tämä tarkoittaa maatilojen suorien tukien leikkaamista tilakohtaisesti 3—5 prosenttiyksikköä. Vaikka tämä tukien alentaminen tuntuu pieneltä, sillä on kokonaisvaltaisesti suuri merkitys ja vaikutus maamme maataloudelle sekä sen säilymiselle maassamme. Millä muulla yritys- tai elinkeinoelämän alalla on viimeisten 17 vuoden aikana liki vuosittain tuloja alennettu 3—10 % valtion siunaamalla EU:n vaatimalla päätöksellä? EU:n alkuvuosina oli myös yli 10 % meneviä vuosittaisia tulon menetyksiä tilakoosta ja tuotantosuunnasta riippuen. Silloin jopa peltomaan hinta sukelsi muutamana vuonna ja ajoi tiloja luotto- ja elämysvaikeuksiin. Näinä vuosina monet viljelijät ovat pyrkineet säilyttämään tulojaan tilakokoa kasvattamalla. Mutta nyt tämäkin mahdollisuus on tullut tiensä päähän, koska viljelyn

tuottavuus on kadonnut ja tilakohtaiset vuositulot ovat pudonneet tasolle, mikä ei mahdollista enää kannattavien lisäinvestointien tekemistä.

Tällä päätöksellä heikennetään entisestään maamme maatalouden ja maatilojen kannattavuutta. Muutoinkin kyseessä on yksi osa tulevan rahoituskauden tukijärjestelmän olennaisesta kokonaisleikkauksesta. Tämä on erityisen huolestuttavaa varsinkin, kun komissio ei sulje pois jatkossa sitä, etteikö ns. rahoituskurimekanismeja voitaisi joutua soveltamaan myös tulevien vuosien 2014—2020 välillä. Tällaista kehitystä me perussuomalaiset emme pidä suotavana. Lisäksi tämä sopii erittäin huonosti siihen kokonaiskuvaan, että koko unionin alueella pyritään säilyttämään ja ylläpitämään elinvoimainen elintarviketuotanto ja ruokaturva.

Kolmanneksi sekä valiokuntaryhmämme että koko perussuomalaisten eduskuntaryhmä on erityisen huolissaan siitä, että jälleen kerran yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen varjolla lisätään ns. Euroopan unionin valtaa entisestään, sillä nyt maaseudun kehittämisasetuksen päätavoitteista on tiputettu pois metsätalouden kilpailukyky. Valiokuntaryhmämme katsoo, että tällä on iso vaikutus Suomelle pitkällä aikavälillä, vaikka EU ei suoranaisesti puutukaan metsätalouden hoitamiseen jäsenmaissa.

Lopuksi valiokuntaryhmämme haluaa kiinnittää erityistä huomiota siihen, että riippumatta yhteisen maatalouspolitiikan lopputuloksista ja aikataulusta viljelijöiden maksatukset eivät saa olla myöhässä missään olosuhteissa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että valiokunnan olisi tullut ottaa edellä olevat asiat huomioon eikä yhtyä valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 2013

Lauri Heikkilä /ps
Pirkko Mattila /ps
Reijo Hongisto /ps